

مجموعه سنون

از

جمعیت علمیه عثمانیه

برنجی پنه

ماه رمضان

نومرو ۱

استانبول

یکی جامع جوارهند واقع چیچک بازارنده جمعیت علمیه عثمانیه
مطبعه سنده طبع اولمشدر

۱۲۷۹

(تاریخ سرکی بروجہ عمومی)

بود دفعه در سعادتده کشاد اولسان سرکی عمومی عثمانی
مناسبیله علی العموم سرکی اصولک نه وقتد بزوم معلوم و مرعی
اولد یغنه و شمیدی به قدر ممالک سائر ده اچیلان سرکیلرک
امر زراعت و صناعتجه نه درجه تأثیرات حسنه سی مشاهده
قلند یغنه دائر بعض معلومات مجمله ویراسی مناسب وقت و حال
عد اولمشدر .

قدمای یونان زمانده رسم و اویمه و امشالی بعض صنایع
اربابی معمولاترینی بر سرکی هیئنه قوبه رق انظار عامه یه
عرض و بوصورتله مصنوعاتلرینک عند اناس درجه قدر
و اعتبارینی فهم و تحقیق ایدر لر ایدی . ملل متأخره بینده
بوعات کلباً متروک و منسی قالوب بوندن یوز التمش سنه
اولد کلنجیه قدر بویله سرکی کشانی کسمتک خاطر و خیانه
بیله کلماش ایکن فرانسه مشاهیر مصوریندن موسیومانسارک
هتیه ۱۰۸۰ سنه هجریه سنه مصادف اولان ۱۶۹۹ سنه سی
پارسیده کک طاشدن مصنوع و کک کاغذ اوزینه مر سوم
محسوم و مسطح تصاویر مخصوص بر کوچک سرکی کشاد اولوب
اندن صکره دخی اره صره شواصول اجرا قلمشدر .

صنایعک ترقیسی حقده اشوتدیرک حسن تأثیراتی کورلدیکدن
بریمی دفعه اولمق اوزره ۱۷۹۸ سنه سی پارسیده فرانسه ک
هرامع معمولات و محصولات مخصوص بر سرکی کشاد قلندی .

صکری هری هر سنده ویاخود ایکی اوج سنده بر کره پارسده
 بو مثلاًو سرکی کشاد اولمغه باشلیوب مشاهده اولنان فوائد
 عظیمه سنده مبنی شوعات بتون اوروپایه سرایت ایدرک ۱۸۲۰
 سندسی بلچیقاده و ۱۸۳۴ سندسی برلینده و ۱۸۳۵ سندسی
 ویا نه ده بو مثلاًو خصوصی وءخرأ ۱۸۵۱ سندسی لوندرده
 ۱۸۵۵ سندسی پارسده ۱۸۶۲ سندسی دفعه ثانیه اوله رق
 ینه لوندرده عمومی سرکیلر کشاد اولمشدر .

اشبو سرکی اصولی مقدملری پک کوچک اوله رق
 باشلامش و اوروپاده الک اول کشاد اولنان حرف و صنایع
 سرکبسی سالف الذکر ۱۷۹۸ سندسی پارسده اچیلان سرکی
 اولوب برهفتدن زیاده ممتد اولمامش ایدی . مذکور سرکی به
 یانگزیوز اون کشی اشیا وضع ایدوب ایچلرندن اون ایکبسی
 مدالیه اخذ ایلمش و مرکب صنایع اولان پک چوق شهرلردن
 بیله اشیا کوندرلرمامش ایدی . فقط مذکور سرکبه شایان دقت
 بعضی مصنوعات کوریلوب اربابی تشویق اولندیغی حالده
 ده از زیاده اثر ترقی ظهور ایده جکی اکلا شلمغله کله جک سرکبه
 ابراز مایه لیاقت ایدنلر طرف دولدن یکر می عدد کوش
 و بر عدد التون مدالیه اعطا اولمجه و بوتون مدالیه
 انکله ره معمولات قطنیه سنده بهاسی دخی اوجوز اولمق شرطیله
 الک ایو تقلید ایده جک اولان اهل صنعته ویرله جکی
 اعلان قلندی .

بونک اوزینه بیک سکر یوز بر وایکی سنده زنده متعاقبا
 ایکی دفعه سرکی کشاد اولنوب منسوجات قطنیه و حریره

و مصنوعات سائر دهن شایان تقدیر خلیججه شیر مشاهده
اوله ورق ایکنجی سرکیده یکر می یکی عدد التون و خلی کوش
مدالیه اعطا اولندی . بوندنصرکه خلقه زیاده شوق و غیرت
کلدرک ۱۸۰۶ سنه سی کشاد اولنان سرکی به ۱۸۰۲ سنه سی
سرکیسندن اون قات زیاده ادم وضع اشیا ایلش و اولکی
سرکیاره اشیا کوندر مامش اولان پک چوق شهرل بو
سرکی به اشیا ارسالیله نائل امتیاز اولمشلردر . اولوقت
ایمپراطور بوانان بریمی ناپولیون طرفندن اجرای تشویقانده
هر نقدر مبالغه اولندیسده اهل صنایع حکمت طبیعی و کیمیا
مثالو علوم مسائنلدر و بونلرک صنایعه صورت تطبیق و اجرا سندن
بیخبر اولماریله یابدقاری شیرک اساس و حکمتی بیلیوب
بوجهتله یکی برشی ایجاد و اختراعنه مقتدر اوله مزلر ایدی .
موسیو سابثال و موسیو برتولت و امثالی علوم طبیعی عملیاتنده
کسب تفهن و مهارت ایتش اولان بعض ذوات خواص و طبایع
اشیایی درس عاملر اعطاسی و وسائط سائره ایله خلقه
تفهیم و تعلیم حسن همت ایدوب بوجهتله اکثر ناس و با خصوص
حرف و صنایعه میل جلیسی اولنار علوم طبیعی تجاربی
مراقبه دوشدرک شو حال کون بکون صنایع جدیده
و مخترعات غریبه ظهورینه باعث اولمشدر .

مؤخرأ مشارالیه بریمی ناپولیونک خلعی وقوعیله فرانسه
غوائل جریده دن خلاص اولدقده درت بش سینده بر کره ده
منتظم سرکیلر ککسادینه باشلانمشدر . بوانشاده اچیلان
سرکیلره بالذات قرال و خاندانی دخی کلدرک سیر و تماسا و بوابده

هر در او تشویقاتی اجرا ایلش اولماریله شو کیفیت ارباب حرف
و صنایعه زیاده موجب شوق و غیرت اولدوق سرکی یه اشیا
وضع ایدنلرک مقداری کند کجه تکرایدوب ۱۷۹۸ سنه سی
سرکبسنه یالکز یوزاون کسه اشیا وضع و بونلردن اون ایکیمی
مدالیه اخذ ایلش ایکن ۱۸۳۹ سنه سی کشاد اولنان سرکی یه
اوجبیک اوجوز سکسان کشی اشیا وضع ایدوب سکر یوزی
مدالیه اخذ ایلشدر .

بر منوال محرر فرانسه ده اچیلان سرکیلرک زراعت و صناعتجه
فائده سی درجه و وضوحه واصل اولد یغندن اورو پازک هر طرفده
شواصولک اجرا سنه اعتنا اولندی . و بو وسیله ایله بتون
اوروپا ملتلی حرف و صنایعه یکدیگه تفوق داعیه سنه
دوشدرک بریسی خارجه ده بر سرکی کشادینی خبرالدقده در عقب
اورایه مخصوص مأمورلر ارسالیله فائده لو بوننان شیلرک
صورت تحصیل و اعماللری ککرکی کی تحقیق و اقتضا ایدن
اورنک و نمونه لری جلب اولدوق حسن حصوله اهتمام ایلدیلر .
شو حال اوزرینه انگلیزلر "بر سرکی" عمومی کشادی و بو وسیله
ایله کافه ممالک اجنیه محصولات ارضیه و ضاعیه سی نمونه سی
لوندره یه جلب ایله بونلرک ایچنده انکله جه مع فائده اعمال اولنه
یله جک شیلر و ارایسه نمونه سنه تطبیقا تقلید ایلکی تصور
ایدرک ۱۸۵۱ سنه سی برنجی دفعه اولق اوزره لوندرده بر سرکی
عمومی کشاد اولندی . اشو سرکی سنه مزبوره مایسی ابتدا سنه
اچیلوب تشرین اولنک اون برنجی کونی قسانه رقی بش آی
اون برکون ممتد اولمشدر . بونک ایچون باور سرای اسمیله

مخصوص انشاقلان محلك طولی سرکینك كساد اولنديغی سنه
 عداد نجه يك سكر يوز المی بر وعرضی در یوز سكر انكلیز قدمی
 اولوب بوندن بشته انصائده طولاً طقوز یوزاوتوز الی وعرضاً
 قرق سكر انكلیز قدمی وسعتده دیگر بر محل دها تخصیص اوله رق
 خلاصه سرکینك اسنعباب ایلدیکی عرصه بحساب تربیی
 اوچوز طقوز يك ارشون ایدی . سرای مذکورك یکریمی بر قوسی
 اولوب بوزلرك اوچی سیرجیلرك د خوانه واون سكری خروچارینه
 تخصیص قلمشیدی . دروننده موضوع اجناس اشیاك مقداری
 بر میلیونه و بوزلرك واضعلری دخی اون سكر بیکه بالغ اولوب اشو
 واضعلردن بشیك یدوز طقسان انبسی مدالیه اخذ ایلشدر .
 مدالیه اخذینه مستحق اولنلری تحقیق وتعیین ایتك ایچون
 نصفی انكلیز ونصف دیگرى اجنبی اوله رق اوچوز اون درت
 اعضادن مرکب ومتعدد قوم بیوزلره منقسم بر اهل خبره مجلسی
 تشکیل قلمش ایدی . مزبور سرکی بی تماشا ایدن سیرجیلرك
 عددی الی میلیون یدی يك طقوز یوز قرق درت نفره وبوزلردن
 اخذاوانسان دخولیه نك مقداری بشیوز بشیك یوز یدی
 انكلیز لیرا سنه بالغ اولمش وتشرین اولك یدنجی كونی
 ایکی ساعت قدر سرکی دروننده طقسان اوچبیک كشی
 موجود بولنشدر . انكلیز اغنیاسی سرکینك تماشا سندن
 استفاده ایده یله جك فقرای اهلینك دخولیدارینی وروب
 سیرایتدیر دکلری مثللا وانكلزیه بلاد مشهوره سنده بولنان اكثر
 فایزقه جیلر لازم کلان مصارفنی کندولری تسویه ایدرك
 فایزقه لری عمله سنی لوندیره یه ارسال ایله کرکی کبی استفاده
 ایده بیملر ایچون بالدفعت سرکی بی تماشا ایتدیرمشلردر .

مؤخر ۱۸۵۵ سنه سی پارسده دخی لوندره ده اولدیغی کبی
برسرکی عمومی کشاد اولندی . اشبو سرکی سنه مزبوره
مایسی ابتدا سنه اچیلوب تشرین ثانسی غایه سنه قپانه رقی یدی ماه
متمد اولمش و بوکا یکریمی بشبیک کشی اشیا وضع ایدوب قرق
نشان والی بیک سکر یوز اون بری مدانیله اخذایلشد .

اشبو مدالیله لک اوچیوز سکسان عددی التون وایکی بیک
اوچیوز التمش یدیسی کومش وقصور درت ییک التمش درت
عددی باقر ایدی . نشان و مدالیله اخذاید نلردن بشقه یوز قدر
آدمه دخی مکافات نقدیه اعطا اولوب درت بیک ایکبوز یکریمی
ایکی کشینک دخی انار موضوعه لری هر نقدرتحسین اولمش
ایسه ده ذکر اولنان صور تشویقیه یه استحقاق درجه سنه
اولدیغندن معرض استحقاقنده اسامیلرینک طبع واعلا نیله
اکتفا قلمشدر . اشبو مکافاتلرک تعیینی ضمننده تشکیل اولنان
اهل خبره مجلسی متعدد قومیه سبونه منقسم اوله رقی ملل مختلفه
اصحاب معاوماتندن و اوچیوز طفقان اعضادن مرکب ایدی .
دفعه ثانیه اوله رقی کچن سنه لوندره ده کشاد اولنان سرکی عمومی
۱۸۶۲ سنه میلادیه سی مایسنک ابتدا سنه اچیلوب سنه مزبوره
تشرین ثانسی ابتدا سنه قپانه رقی الی ماه متمد اولمشدر .
بونک ایچون بایلان محلاک وسعتی مقدمکک ایکی مثلی قدر ایسده
انک کبی یالکز تیمور ایله بلوردن یاپلمش اولمیوب کار کیر
اولدیغندن اولقدر کوسر شلی دکل ایدی . دروننده بولنان
اشیانک مقدار یله بونلرک واضعلرینک وسیرچیلرک عددی جهتیله
دخی ۱۸۵۱ سنه سی سرکیسبیله ییلنلرنده پک بیوک فرق

کوريله ميوب انجق بونده مختراعات جديده و غريبه ده ها زياده
بولنمشدر . اشبو سرکي يه ممالک محروسه شاهانه
اهاليسدن در تيوزدن قجماوز کسنه اشيا ارسال ايدوب
بولنلردن سکسان اوچ کشي يه مداليه اعطا اولنمش و قرق
دردينک دخی مصنوعاتلری رهين تقدیر اولديغنی مین
اسملری طبع و اعلان قلمنشددر .

اشبو سرکیده ارباب استحفاظه توزیع اولنان مدالیه لر کافه
باقرا اولوب تلطیف لازم کلا نلرک جمله سنه بلا استثنا بوندن
اعطا اولنمشدر . سرکینک یوم کشادندن اعتباراً اون بش
کون قدر ادم باشه برر انگیز لیرا سی دخولیه النوب بعده برای
قدر دخی ایکی یچوق شیلین اخذ اولنمش و صکره لری نهایته
قدر هفته ده ایکی کون کذلک ایکی یچق و سائر کونلر یالکز
برشیلین النمشدر . بولنلردن بشقه سرکینک ختامه قدر حاملی
استرسه هر کون دخوله مأذون اولمق اوزره هر بری بش لیرایه
اوله رق سرکینک کشادندن اولدخی برچوق دخولیه بیلیتلری
صا نلشددر . اشبو سرکینک مصارف انشائیه و سائره سی
بشوز بیک انگیز لیرا سنه بالغ اولدیغنی حالده یالکز در تیوزالنلی
یک لیرا حاصلاتی اولدیغندن بونی در عهده ایدن قومپانیانک
النلی یک لیرا اچینی ظهور ایتمشدر .

برمنوال مجراره صره اچیلان عمومی سرکیلردن بشقه
اوروپانک هر طرفده و علی الخصوص انکلتیره و فرانسه ده محصولات
داخلیه یه مخصوص سرکیار کشاد اولندیغنی مثلاً ویوک شهرلده
اوقات معینه ده هر بر صنعت ایچون بشقه بشقه سرکیلر اچیلور ،
(قدری)